

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/publikacje/ksiazki/138634,Czy-mozna-zapomniec-Wspomnienia-z-lat-wojny-19391945.html>
17.05.2024, 19:06

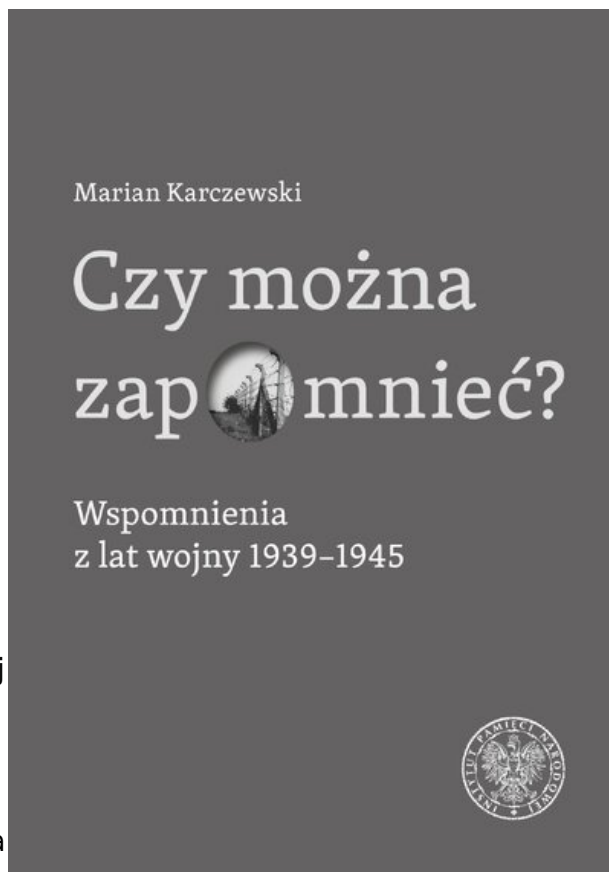
Czy można zapomnieć? Wspomnienia z lat wojny 1939-1945

Marian Karczewski, *Czy można zapomnieć? Wspomnienia z lat wojny 1939-1945, opracowanie i przypisy*
Włodzimierz Suleja, Warszawa 2021,
352 s. + płyta, ISBN 978-83-8229-095-0

Wstrząsające wspomnienia Mariana Karczewskiego są niezwykłym dokumentem wojennych losów mieszkańców naszego kraju. Oddają atmosferę tamtych dni. Są świadectwem tego, kto był katem, a kto ofiarą. Przypominanie o tym wydaje się niezwykle aktualne i potrzebne również dziś w kontekście dyskusji na temat patriotycznych wartości i szacunku do naszej ojczyzny.

Marian Feliks Karczewski przyszedł na świat 26 grudnia 1921 r. we wsi Borki, gmina Jadów, powiat radzyński. Dzieciństwo i młodość spędził w Zawiszynie, gdzie zastała go wojna. Wrześniowy exodus 1939 r., a następnie czas konspiracji, niemieckiego więzienia i pobytu w hitlerowskich obozach: Gross-Rosen, Dora i Bergen-Belsen, opisał w swych znakomitych literacko, a zarazem wiernie ukazujących tamtą rzeczywistość, pamiętnikach. Wyzwolony przez amerykańskie wojska, szczęśliwie powrócił do kraju.

Wspomnienia, których pełna, nieokrojona wersja ukazuje się w naszym wydawnictwie, powstały z wewnętrznej potrzeby dania świadectwa. Ich pojawienie się zapowiadały wcześniejsze próby, takie jak tekst w

Czy można zapomnieć? Wspomnienia z lat wojny 1939-1945

Okładka płyty „Ostatni transport z Pawiaka”

„Stolicy” z roku 1959, opisujący losy ostatniego transportu z Pawiaka. Tym wszakże, co najbardziej dręczyło konspiratora ze specjalnej grupy wywiadu AK, był problem zdrady. Szczególnej, bo związanej z osobą dowódcy siatki, Ludwikiem Kalksteinem. Człowiekiem, którego sam zobaczył tuż po aresztowaniu w zupełnie innej roli w gmachu gestapo przy ul. Szucha. Z Kalksteinem autor wspomnień widział się po roku 1945 trzykrotnie – szkoda, że refleksje, którymi po tych spotkaniach dzielił się z najbliższymi, nie zostały spisane.

Marian Karczewski był bez wątpienia lokalnym autorytetem, jego opinia miała dla mieszkańców położonej wokół Jadowa „małej ojczyzny” olbrzymie znaczenie. Szczęśliwie doczekał nadejścia wolnej Polski, takiej, którą zdążył poznać i o której marzył. Zmarł 9 marca 1993 r.

Do książki dołączono płytę z audycją radiową opartą na wspomnieniach Mariana Karczewskiego pt. „Ostatni transport z Pawiaka”.

PLIKI DO POBRANIA

[SPIS TREŚCI – Czy można zapomnieć? Wspomnienia z lat wojny 1939–1945 \(pdf, 26.69 KB\)](#)
[19.02.2021 13:56](#)

Gdzie kupić publikacje: